

zomer 2019

Het Groene Blad

CONTACTBLAD IVN Veenendaal-Rhenen

Ecologisch bermbeheer
Mooi Binnenveld
Nieuw Bestuur
Alzheimerdag

BELEEF DE NATUUR!

Contactpersonen werkgroepen

excursies
vacant

mediatheek
Suze Hörchner
0318 – 513613
mediatheek@ivnveenendaal-rhenen.nl

natuurpaden
Ida Marsman
natuurpaden@ivnveenendaal-rhenen.nl

Vogelwerkgroep
Henk van Reuler
henkvanreuler@outlook.com

werkgroep scholen V'daal
Jannine v.d.Linden
0318-522583
scholenwg.veenendaal@ivnveenendaal-rhenen.nl

werkgroep scholen Rhenen
Harald Arissen
0317-616705
06-83354309
haraldarissen@hotmail.com

werkgroep planten
Magda Buijs
0318 - 513641
mag.buijs@hetnet.nl

weidevogelbescherming
Roelof de Jong
0317 – 614941
jon73229@planet.nl

groene blad & internet site
Peter van Krugten
0318 – 510041
pjvankrugten@hetnet.nl

"de Groenlingen"
John Ikkink
0318 – 506521
john.ikkink@ivnveenendaal-rhenen.nl

werkgroep PR
Cokkie Gadella
0318 550806
pr@ivnveenendaal-rhenen.nl

NatuurWerkt!
Bert Berg
0318 - 472145 of
06-33106173
bberg@hetnet.nl

bomen en openbaar groen
Carlo van de Weerd
0318 – 561134
kh.vd.weerd@hccnet.nl

"de Zwammen"
Martijn Stip
0317 – 619935
zwammen@ivnveenendaal-rhenen.nl

natuurtuin Diddersgoed
vacant

tuin "Groenhof"
vacant

Duurzaamheid
Dorthy Reijn
d.reijn@xs4all.nl

Vertrouwenspersoon
Ida Marsman
vertrouwenspersoon@ivnveenendaal-rhenen.nl

De Groenhof

In de Groenhof bevinden zich het Natuur- en Milieu Educatief Centrum (NME-centrum) en de Mediatheek.

Karel Fabritiusstraat 3, 3904TG Veenendaal. T. 0318-589555. B.g.g. Suze Hörchner, T. 0318-513613.

Openingstijden: woensdag 14 – 16 uur of na afspraak met coördinator Suze Hörchner.
Gesloten tijdens schoolvakanties én in de maanden juli en augustus.

mediatheek@ivnveenendaal-rhenen.nl, groenhof@ivnveenendaal-rhenen.nl, ghorchner@planet.nl
www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen

Webmaster

Arie Bons, webmaster@ivnveenendaal-rhenen.nl

**HUIBERS
ELECTRA B.V.**
Sinds 1948

Elektrotechniek & Elektrovakzaam

Laan der techniek 3
www.huiberselectra.nl

Veenendaal
Tel.: 0318 – 513245

Hado Groen Techniek
Bos Tuin en Parkmachines
Munnikenweg 155 Veenendaal / Renswoude
www.hadogroentechniek.nl
0318 – 517879 of 511006
Merkdealer van

Het Groene Blad

Van Binnen uit

Voorwoord

Mij is gevraagd om als uitzwaaiend voorzitter toch nog een voorwoord te schrijven. Uiteraard schuilt daarin dan het gevaar om er een reflectief en terugkijkend verhaal van te maken, en dat is op zich natuurlijk ook niet heel erg, maar ik zal proberen dit wel enigszins in te perken. Die dingen zijn immers in de nieuwjaarsbijeenkomst al besproken.

Een paar weken geleden was het opeens bijzonder lekker weer. Ik zat ik in de tuin en zag live hoe een soort vlieg of bij (hij ging maar niet stil zitten en ik keek steeds tegen de zon in dus determineren was nagenoeg onbegonnen werk) rondzweefde rond de houten paal van de terrazonwering. Een paar dagen later zweefden er een aantal rond en nu gedroegen ze zich wat minder nerveus zodat ik zowaar de kans kreeg om er snel een foto van te maken.

Bij navraag heb ik me laten vertellen dat het om een soort metselbij gaat, wat ik na wat research alleszins aannemelijk vind. Dit is waarschijnlijk ook het soort insect waar een hoop mensen insectenhôtels voor aanschaffen. Net als bij vogelhuisjes vraag ik me bij insectenhôtels ook altijd af of die dingen nou opgehangen worden omdat ze er zo leuk uitzien of vanwege de functie...

En nu het woord functie dan toch ter sprake komt. Ik ben sinds afgelopen woensdag 24-4 officieel niet meer in functie als voorzitter van het IVN. Hoewel ik het best wel leuk vond om 'op de winkel te passen' en het een bijzonder leerzame tijd vond ontbreekt het mij teveel (en steeds meer) aan de benodigde tijd, expertise en drive om het IVN daadwerkelijk te besturen. En aangezien stilstand achteruitgang is, zal je als je toch echt vooruit moet en wilt, keuzes met elkaar moeten maken. Je komt dan kruispunten tegen en dan moet je weten welke kant je op wilt en dan zal er echt bestuurd moeten gaan worden. Ik ben ervan overtuigd dat dat met het nieuwe interim bestuur supergoed zal gaan, voorwaarts!!

Maarten van Leeuwen

zomer 2019

5	Ecologisch bermbeheer
6	Mooi Binnenveld
8	Slenterpaadjes
10	NatuurWerkt!
12	Samen op excursie
14	Alzheimerdag
15	Activiteiten

COLOFON

Het Groene Blad, het contactblad voor leden en donateurs van IVN Veenendaal-Rhenen verschijnt 4 à 5 maal per jaar.

De sluitingsdatum voor het Themanummer is 24 juli 2019.

Informatie uit de werkgroepen verdienen een plek in ons Groene Blad.

REDACTIE:

Nico Bosman

redactie@ivnveenendaal-rhenen.nl

Foto voor- en achterpagina: Tineke Wouda

BESTUUR:

VOORZITTER:

Gerard Hörchner

voorzitter@ivnveenendaal-rhenen.nl

SECRETARIS:

Hans Hardeman

secretariaat@ivnveenendaal-rhenen.nl

PENNINGMEESTER:

Dirk Vroonland

tel. 0318 769 125

penningmeester@ivnveenendaal-rhenen.nl

NL95 INGB 0004 7381 18

t.n.v. IVN Veenendaal

- Waarborg installateur voor gas- en watertechnische installaties
- Dakbedekkingen
- Aanleg, onderhoud cv-installaties en gastoestellen
- Rioleringen
- Lood- en zinkwerken
- Installeren van sanitair
- Ventilatie & airco-systemen

Postbus 307, 3900 AH Veenendaal
Bezoekadres: Generatorstraat 9, 3903 LH Veenendaal
Telefoon (0318) 51 00 01, Fax (0318) 54 38 57

info@boumaninstallatie.nl
www.boumaninstallatie.nl

Lid van
UNETO-VNI

VEENENDAAL | SCHERPENZEEL

boeken tijdschriften wenskaarten
cadeaukaarten kantoorartikelen
kansspelen tickets tabak

Primera Van Walssem
Dr. G. de Bruijnstr. 31 - T. 0318 514 700
primervanwalssem.nl

Primera Scherpenzeel
Dijpsloot 215 - T. 035 277 2547
primerscherpenzeel.nl

GRATIS
PARKEREN

...even naar Primera

Davidssplein 11 - 3905 AZ - Veenendaal - Tel: 0318-510106
www.flowerexplosion.nl - info@flowerexplosion.nl

www.fietswereldmethorst.nl
Veenslag 15 | Veenendaal
0318 - 52 56 60

Voor
vakkundig
Advies en
Reparaties !!

Handelskwekerij Tabakshof
Veenendaalsestraatweg 37, Elst
Tel. 0318 - 471951 / 0623484118

In elk seizoen

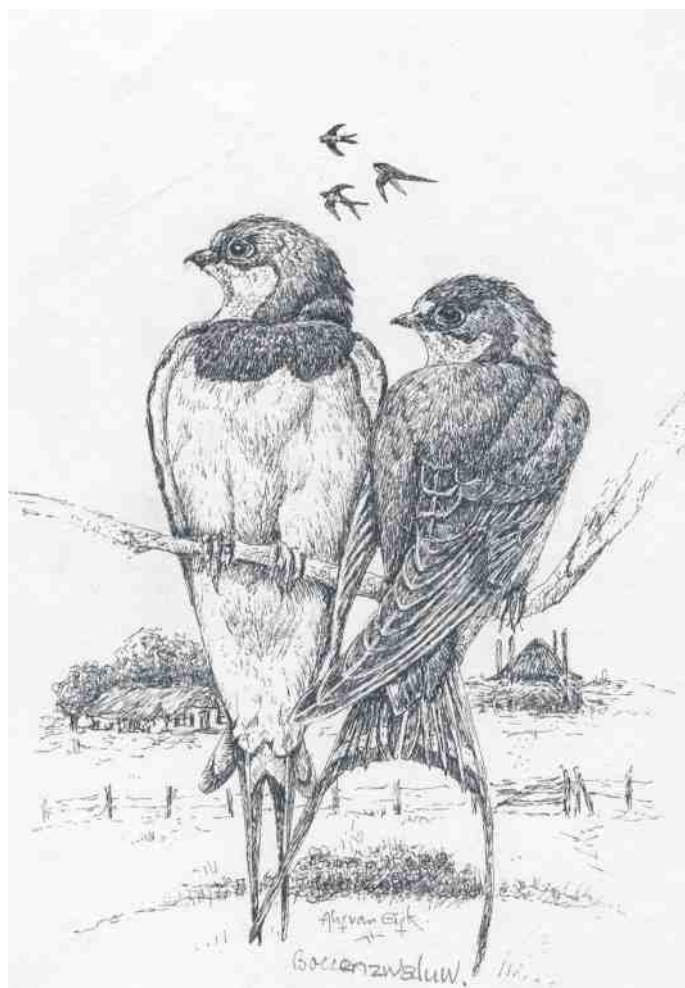
Volop groen

Verkoop op
donderdag: 09.00-18.00 uur
vrijdag: 09.00-18.00 uur
zaterdag: 09.00-17.00 uur

Welkom bij

Wouter en Sari van Schaik

MARK *Pul* TUINEN

Boerenzwaluwen
Aly van Eijk

Ecologisch bermbeheer

Ecologisch bermbeheer in gemeente Veenendaal

In Veenendaal doen we aan 'ecologisch bermbeheer'. Ecologisch bermbeheer helpt ons om inheemse planten en dieren te behouden.

Ecologisch bermbeheer

Bloeiende, ecologische en bij-vriendelijke bermen, we horen er steeds meer over en zien ze steeds vaker. Maar hoe zorg je er nu voor dat je daadwerkelijk inheemse bloeiende planten krijgt en wat groeit en bloeit er dan allemaal?

Het belangrijkste van een berm met bloeiende planten, is zorgen dat er weinig voedingsstoffen aanwezig zijn in de berm. Royale aanwezigheid van plantenvoedsel geeft een snelle groei van gras en van enkele plantensoorten. Als gevolg hiervan verdwijnen de langzamer groeiende soorten door gebrek aan licht en groeiruimte.

Noodzakelijk om een bloeiende berm te krijgen en te behouden is jaarlijks op vaste tijden één of twee keer de berm maaien, waarna het maaisel moet worden opgeruimd en afgevoerd. Door het opruimen verdwijnen de voedingsstoffen die in het maaisel zitten en wordt de grond langzaam voedselarm.

Waarom doen we dat dan niet gewoon overal zult u zich misschien afvragen? Maaien, opruimen en afvoeren zijn meerdere werkzaamheden en het geeft veel afval, wat weer zorgt voor verwerkingskosten. Daardoor is deze wijze duurder dan het zogenaamde "klepelen" waarbij het afgemaaide gras in één keer kapotgeslagen wordt en in de berm achterblijft. Dit heeft tot gevolg dat de grond steeds meer voedingsstoffen krijgt en daardoor ook minder bloemen.

Ecologisch maaien

De methode van maaien en opruimen noemen we ecologisch maaien. Het geeft veel plantensoorten een kans, maar ook bijen, vlinders, insecten en kleine dieren vinden voedsel en een leefgebied in goed beheerde bermen. In grote delen van Veenendaal zijn de bermen voor veel soorten dieren het laatste gebied waar leefruimte en voedsel te vinden is. Daarnaast kunnen wegbermen -door het uitgebreide wegennet in Veenendaal- ook als route dienen waarlangs planten en dieren zich kunnen verplaatsen. Zo worden de bermen waardevolle verbindingswegen tussen natuurgebieden.

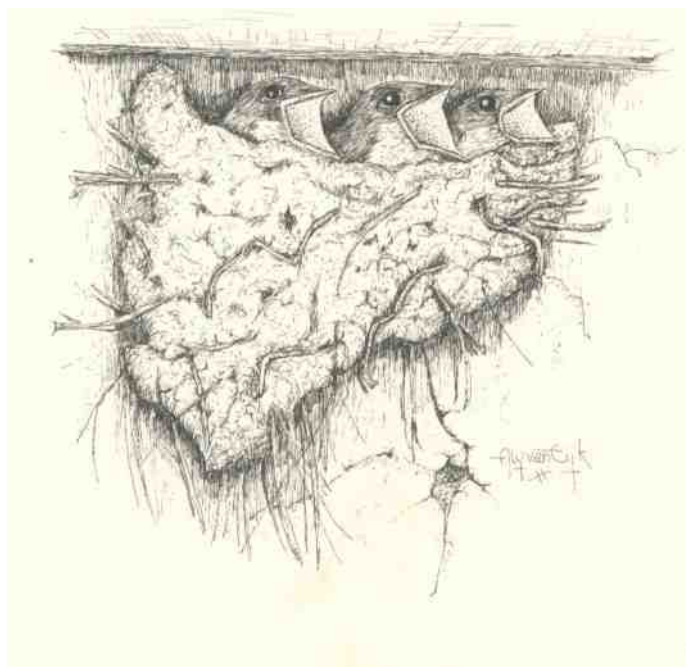
Op plaatsen waar de bermen het zicht van het verkeer belemmert, waardoor de verkeersveiligheid in het geding komt, wordt altijd gemaaid. Rotondes, kruispunten worden regelmatig gemaaid vanaf het moment dat het gras begint te groeien.

Ecologisch maaien en verschrallen is een langdurig proces en veel soorten zijn vaak niet meer aanwezig. Om het proces te versnellen kunnen we de natuur een handje helpen door kruiden in te zaaien, hierbij is het belangrijk dat je soorten zaait die van nature in het gebied thuishoren. En van belang is zorgen dat het ook echt de juiste soort is, dus niet zomaar een klaproos, maar een 100% zuiver soort die al honderden jaren in Nederland groeit. Er zijn diverse gespecialiseerde bedrijven die zaad van de juiste soorten kweken of plukken op grote wilde groeiplaatsen.

Door kruiden in te zaaien en een goed maaibeeld uit te voeren kan er snel een spectaculair resultaat worden geboekt. Gemeente Veenendaal is langs de wegen Grote beer, Rondweg – West, Dagpauwooglaan en Wageningse laan bewust al jaren bezig met het inzaaien van kruiden en het op goede wijze beheren van bermen. In de zomermaanden zijn deze gebieden zeker een bezoek waard.

Bloeiende bermen zien er prachtig uit, het is een genot om er naar te kijken. En voor de natuur in Veenendaal leveren de bermen een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit.

Jonge boerenzwaluwen
Aly van Eijk

Mooi Binnenveld

Met de vondst van de welriekende nachtorchis is er inmiddels sprake van zeven soorten orchideeën in de Groene Grens. Daarmee is het relatief kleine gebied uitgegroeid tot een parel in de Gelderse Vallei.

In feite zijn het twee kleine gebieden: Groene Grens Zuid en Noord, beide ongeveer 20 hectare. Het zuidelijk deel is in 2014 ingericht en het noordelijk deel twee jaar later. De belangrijkste gedachte bij het gebied is dat deze natuurzone moet voorkomen dat Ede en Veenendaal aan elkaar groeien. Het is nu een verbindende schakel: de gemeente Veenendaal is trots op de zeldzame natuur in de Groene Grens omdat het haar grond is, en de gemeente Ede is trots omdat de gebieden binnen haar gemeentegrenzen liggen.

Elk jaar nieuwe soorten erbij

Ook in 2018 is er een positieve ontwikkeling te zien in de Groene Grens. Met name de schraallanden ontwikkelen zich goed. Er zijn weer vijf nieuwe bijzondere soorten gevonden, waar onder de Rodelijst soorten welriekende nachtorchis en armbloemige waterbies. De gevlekte orchis en rietorchis zijn fors in aantal toegenomen. In de nazomer kunnen inmiddels velden met klokjesgentiaan worden bewonderd. Alleen de parnassia en teer guichelheil zijn in aantal afgenomen. Misschien hebben deze soorten geleden onder de droge zomer.

In het algemeen was in de droge zomer van afgelopen jaar te zien dat het gebied relatief nat bleef. De kwelstroom uit de ondergrond zorgt voor een permanente stroom met bijzonder water. Daardoor kan in het noordelijk deel langzaam een kalkmoeras ontstaan. Dat heeft nog wat tijd nodig omdat de bodem nog iets te rijk is aan fosfaten, maar de komst van de dwergbloem is een goed teken. Dit is een van de 21 Rodelijst soorten in de Groene Grens Noord. De ontwikkeling van de fauna is misschien wat minder spectaculair dan van de flora, maar ook het aantal dagvlinders neemt gestaag toe. In 2018 hebben het bruin blauwtje, zwartsprietdikkopje en koelvinkje zich gevestigd in het gebied. Bij de broedvogels is de grote gele kwikstaart helaas verdwenen in vergelijking met voorgaande jaren, maar de tureluur, koekoek, spotvogel en kneu lijken zich permanent te hebben gevestigd.

Sinds vorig jaar is Mooi Binnenveld de nieuwe beheerder van de Groene Grens. Om dat goed in te kunnen vullen hebben we een coördinator aangesteld: Thomas Kroon. Hij is geregeld aanwezig in het gebied en stuurt de aannemers aan. In het beheer werken we ook samen met een lokale boer. We vinden het belangrijk om mensen uit de omgeving te betrekken bij de natuur van de Groene Grens. Daarom zijn we ook blij met de samenwerking met de organisaties Landschapsbeheer Zuidwest Veluwe en A Rocha. Zij helpen 's winters mee met de uitvoering van natuurbeheertaken.

Indien u het gebied beter wilt leren kennen, kom dan naar een excursie in het gebied. Op 25 mei leidt Carlo van de Weerd u rond in het gebied (kijk op www.ivn.nl/afdeling/-veenendaal-rhenen). Later in het jaar organiseert Mooi Binnenveld excursies, hou daarvoor de website www.mooibinnenveld.nl in de gaten. U vindt hier ook een pagina waar u zich kunt aanmelden als lid van Vereniging Mooi Binnenveld :-)

Rob Janmaat (bestuurslid Mooi Binnenveld)

Recept

Gevulde koolrabi met spinazie en mascarpone.
Voor 4 personen.

2 koolrabi's van ca. 8cm of vier kleine
500 gram gewassen spinazie en gedroogd
100 gram mascarpone
100 gram blauwschimmelkaas (Bastiaansen Blauwe Koe)
Peper en zout

Schil de koolrabi's en kook ze in lichtgezouten water beetgaar (ca. 20 tot 30 minuten)
Verwarm de oven voor op 180 graden celcius.

Roerbak intussen de spinazie in een anti-aanbakpan en voeg de mascarpone toe. Breng op smaak met peper en zout. Houd warm.

Halveer de koolrabi's en hol ze uit tot mooie kommetjes met een mesje of uitsteker. Vul ze met spinazie en beleg ze met blokjes blauwe kaas.

Verwarm het gerecht nog ca. 10 a 15 minuten in de oven en serveer daarna direct.

Lekker met wat tagliatelli, peper en wat creme fraiche.

De blauwe kaas is verkrijgbaar bij Ekoplaza aan de Prins Bernhardlaan.
Eet smakelijk.

Cokkie Gadella

Bio-Based

Bio-Based Tandенborstels met vervangbare Kop

Besef jij ook dat jouw tandenborstel schadelijke stoffen kan bevatten, die via de slijmvliezen je lichaam binnendringen? Deze tandenborstel is gemaakt van bio-based materialen, die Yaweco uitgebreid laat testen door onafhankelijke instituten. Zo garanderen ze dat ftalaten, weekmakers en bisphenolen, maar ook andere substanties die niet in je mond thuishoren, er niet inzitten.

Om hygiënische redenen is het noodzakelijk om elke 8 a 12 weken je tandenborstel te vervangen. Ook slijt de afronding van de haren wat schadelijk kan zijn voor je tandvlees. Dankzij de refilverpakking met vier borstelkoppen kun je veel langer met je borstel toe. Als je tanden schoon zijn haal dan de kop van de borstel en reinig vervolgens je tong. Na gebruik goed met warm water afspoelen. De handel mag in de vaatwasser. De tandenborstels zijn verkrijgbaar bij Eko Plaza, in medium en zacht en ook in kinderformaat.

Dit artikel is overgenomen uit het blad Lekker Weten, magazine voor een biologische leefstijl.

Tot slot nog een mededeling: Jullie hoeven geen "doppen" meer naar mij of naar de Groenhof te brengen, want de dame die ze verzamelde is er helaas mee gestopt. Als iemand anders die taak over wil nemen dan kun je mij bellen op nummer 0318-550806.

Cokkie Gadella

Nieuw Bestuur

vnr: Hans Hardeman, Ilse Kanij, Gerard Hörchner, Anne-Marie van Haastert en Dirk Vroonland.

Nieuw bestuur

Op de laatste Algemene ledenvergadering van 13 maart is het duidelijk geworden dat er binnen het IVN Veenendaal-Rhenen sprake is van een bestuurlijke crisis.

Een Crisisberaad onder de inspirerende leiding van Bert de Ruiter heeft met hulp van velen uit de vereniging krachtige initiatieven ontplooid om te komen tot een Interim-Bestuur.

In de extra-ledenvergadering van 23 april jl. hebben de aanwezige leden ingestemd met het voorstel om de volgende personen in het Interim-Bestuur te benoemen:

Gerard Hörchner	Voorzitter
Hans Hardeman	Secretaris
Dirk Vroonland	Penningmeester
Anne-Marie van Haastert	Algemeen bestuurslid
Ilse Kanij	Algemeen bestuurslid
Huib de Kock	Algemeen bestuurslid/notulist
Jan van 't Veer	Algemeen bestuurslid/notulist

Het Interim-Bestuur zal bij voorrang twee taken op zich nemen:

- 1: Een weloverwogen voordracht voor een nieuw bestuur opstellen.
- 2: Gesprekken voeren met de Gemeente over een adequate vervanging van de Groenhof.

Daarnaast zullen heel wat lopende zaken de aandacht vragen.

De zittingsperiode van het Interim-Bestuur zal maximaal 1 jaar beslaan.

Gerard Hörchner

Moestuin in ontwikkeling

Moestuin Remmerstein

Niet te geloven wat er in een paar maanden tijd gerealiseerd is op de moestuin van Remmerstein.

Half februari zijn we begonnen met een tekeningetje van een globaal plan en ging de eerste spa in de grond. En nu, eind april is de moestuin gespit, zijn er allerlei bladgewassen en erwten gezaaid, zijn de aardappelen gepoot, komen de eerste radijsjes op en gaan we nog maar eens een rondje kweekgras verwijderen.

Want dat is wel een uitdaging, dat kweekgras. Daar waar het afdekzeil lag is het echt weg (net als overigens alle leven in de bodem) maar de overige stukken is het hard werken om alles eruit te krijgen. Dat dit niet zomaar lukt merken we na het spitten.....het komt aan alle kanten weer op. Een kwestie van lange adem dus.

Gelukkig mogen we ons verheugen in helpende handen. Een vast groepje is er elke dinsdagochtend. Ook wordt er zo nu en dan op vrijdag gewerkt en ook een enkele keer op zaterdag. Met als resultaat dat er ook een compostbak en broeibak gerealiseerd zijn. Ook hebben we karton gekregen om een deel kweekgras mee af te dekken. Hopelijk zal dit tegen de tijd dat het gecomposteerd is het kweekgras onderdrukt hebben.

Naast kweekgras is water een aandachtspunt op de tuin. De gracht van de duiventoren staat op dit moment nog vol water. Gedurende de zomer zal dit waarschijnlijk een aflopende zaak zijn. Je kunt je voorstellen hoe blij we dan ook zijn met elke bui, zeker in de droge periode van dit voorjaar. We kijken uit naar de eerste oogst en zijn benieuwd wat de moestuin dit jaar zal gaan brengen.

De moestuin van Remmerstein is een prachtige plek om samen aan de slag te zijn. Heb je zin om regelmatig of zo nu en dan mee te helpen dan ben je van harte welkom.

Voor meer informatie kun je terecht bij Dorthy Reijn: d.reijn@xs4all.nl

Gele kwikstaart

Slenterpaadjes

In onze omgeving komen steeds meer vogelsoorten voor die je vroeger hier nooit zag. De grote en de kleine zilverreiger kom je nu overal tegen bij slootjes en plassen. En regelmatig komen er kraanvogels over. Een bijzonder grote steltvogel, een van de grootste van Europa. Ze vliegen groepsgewijs in lange lijnen of V-formatie. Je hoort ze in de verte al aankomen, een schel nasaal getrompetter. Ze vliegen met uitgestrekte hals; net als de ooievaar. Reigers vliegen met ingetrokken hals. De zwaluwen in verschillende soorten zijn een vertrouwd beeld in ons land. Behendige en sierlijke vogels die onvermoeibaar naar insecten jagen in volle vlucht. Met wijd opengesperde snavel. De oeverboeren- en huiszwaluw zijn algemeen bekend. Een oud bijgeloof geeft aan dat zwaluwen geluk en voorspoed brengen. En de bliksem zal dan niet inslaan.

De oeverzwaluw is de kleinste. Tijdens de broedperiode is hij aan steile hellingen van zand en klei gebonden. Die moeten in de buurt van water of een stuk rietland liggen. Ze jagen het liefste 's avonds en 's ochtends vlak boven het water waar hij de gevleugelde insecten, kevers, vliegende mieren, vliegen en muggen vangt. Ze broeden in kolonies. Ze graven met hulp van poten en snavels een horizontale gang van 60 tot 80 centimeter in glooiing, een steile rivieroever of in de wand van een zandafgraving. De tunnel eindigt in een kleine ruimte, die het eigenlijke broedgedeelte vormt. Net als bij het ijsvogeltje. Het broeden vindt plaats van half mei tot eind juni en het legsel bestaat meestal uit vijf eieren. De duur is twaalf tot veertien dagen; de jongen blijven zestien tot twintig dagen in het nest. Ze maken wel vroeg uitstapjes in de gegraven gang. Twee legsel per jaar, de jongen komen het jaar erop vaak niet terug, maar kunnen met andere jongen een nieuwe gemeenschap stichten. Zomers zie je veel gele bloemen, het kruiskruid, in veel

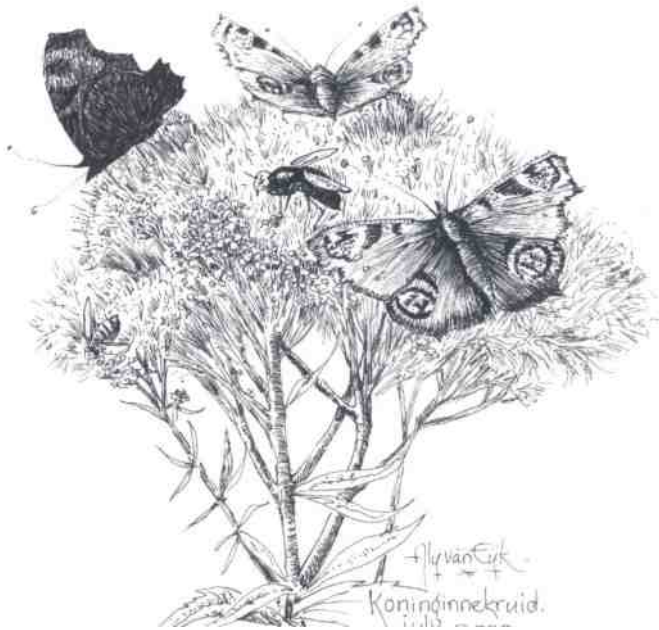
Oeverzwaluw
Aly van Eijk

soorten. In ons land komen er tien soorten voor. Het waterkruiskruid, viltig kruiskruid, rivierkruiskruid, bezemkruiskruid, Jacobskruiskruid, schaduwkruiskruid en boskruiskruid staat ook op Kwintelooyen. Moeraskruiskruid in De Blauwe Hel. Jacobskruiskruid was lange tijd een belangrijk medicijn. Voor verschillende dingen, ook voor hoest en diarree. Maar bij langdurig gebruik treedt een leverbeschadiging op, zowel bij de mens als bij vee. Het schijnt bovendien dat de alkaloiden kanker verwekkend zijn. Het kruid wordt nu gebruikt om er wol en stoffen geel mee te verven. De Sint Jacobsvlinder, die op deze plant voorkomt, komt op veel kruiskruiden voor. Maar hun voorkeur op het sintjacobskruiskruid. De rupsen van deze vlinder slaan de gifstoffen op, waardoor ze later als vlinder oneetbaar zijn. De rupsen zijn zeer opvallend, met zwart gele ringen. De vlinder zelf is opvallend. De voorvleugels zijn zwartblauw met rode strepen en twee rode punten.

Distelvlinder op Hondсроос
Aly van Eijk

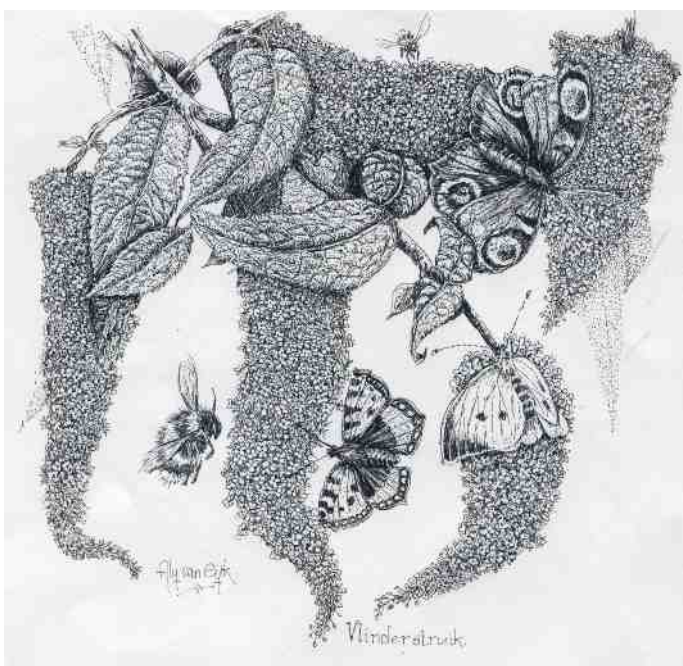
De distelvlinder hoort bij de aurelia's, of wel schoenlappers. Ze komen voor in wegbermen, op droge graslanden en op zonnige ruigten. Maar ook op gecultiveerde terreinen. De distelvlinder is net als de atalanta, een uitgesproken trekker. Ook hij overwintert als vlinder. Vaak gaan ze dood, zelfs in het Middellandse zeegebied. Hij is anders als de atalanta, hij trekt zich niet terug, maar blijft actief. Ieder jaar worden de populaties opgebouwd uit de dieren die vanuit Noord Afrika over de Middellandse zee noordwaarts zijn gevlogen. De eerste van deze immigranten bereiken eind maart Zuid-Europa. Sommige vliegen gelijk door, anderen brengen daar een generatie voort, die meestal in mei de Alpen oversteekt. In onze streken arriveren de eerste trekkers in mei. Deze dieren vermengen zich met de in ons land verwekte vlinders en later kunnen er nog één of twee generaties volgen. Vanaf juli vliegen sommige exemplaren weer terug naar het zuiden. De solitair levende rups, voedt

Koninginnekruid
Aly van Eijk

zich meestal met distels, maar ook wel met klein hoefblad, klis of brandnetels. Hij verschuilt zich vaak los tussen samen gesponnen bladeren van de voedselplant en is moeilijk te vinden. De gedaante verwisseling tot een slanke hangende pop met goudachtig glanzende vlekken vindt meestal iets verwijderd van de voedselplant plaats.

Je ziet ze niet meer zo vaak, de Patrijzen. Vroeger in de bermen met de hoge grassen, die nu al jaren worden kort gemaaid. Het is al eeuwen bekend als "jachtwild". Ze geven de voorkeur aan gebieden met cultuur gewassen, die doorsneden zijn met struikgewas en hakhout. Aan het einde van de zomer bezoeken ze graag een aardappelveld; bieten en raapvelden, versmaden ze ook niet. Ze eten dierlijk en plantaardig voedsel, bestaande uit de zaden van de verschillende wilde kruiden, allerlei groenvoer, bessen, larven, kevers, in het bijzonder de colorado kever, (die vroeger berucht was bij de aardappeltelers), sprinkhanen,

Vlinderstruik
Aly van Eijk

miereneieren en slakken en wormen. Als ze een nest gaan bouwen is dat een ondiep kuultje op de grond, bedekt met allerlei plantaardig afval dat zich tussen de struiken bevindt. De broedtijd is van half april tot half september. Na het leggen van het tweede ei of derde ei worden deze bedekt met wat nestmateriaal, om ze uit het zicht te houden, tot het legsel voltallig is. Ze broeden 21 tot 25 dagen. Het mannetje houdt in de buurt de wacht. Ze hebben één enkele legsel, tenzij het nest verstoord wordt, dan maken ze nog een keer een nest. De eerste weken voeden de kuikens zich met kleine insecten. De jongen kunnen in minder dan drie weken al uitvliegen. Ze blijven bij elkaar tot de winter. De laatste jaren zijn de patrijzen sterk afgenomen. Kijk en geniet.

Aly van Eijk.

Bag-again

Een alternatief voor de plastic zak

Veel lekkers komt voorverpakt in plastic. Zelfs zo'n heerlijk geurend brood van de bakker. Als het brood op is, scheiden we natuurlijk ons afval. Maar zou het niet beter zijn als we die plastic zakken niet nodig hadden.

Gelukkig is er een alternatief. Een herbruikbare broodzak van katoen bijvoorbeeld. Bag-again maakt broodzakken van biologisch katoen. De stof is GOTS-gecertificeerd. Dat betekent dat er controle is op de arbeidsomstandigheden en het productieproces. Het resultaat: een katoenen broodzak zonder schadelijke stoffen én op een eerlijke manier gemaakt. In de grote past een heel brood, zeg formaat supermarktbrood. In de kleine een halfje of bijvoorbeeld een speltbrood, die zijn meestal wat kleiner. Bij veel bakkers zijn ze al aan de broodzakken gewend en vinden ze het een goed idee.

Gesneden brood blijft gemiddeld 1 à 2 dagen vers in een bag-again broodzak. Ongesneden brood nog langer. Als je je brood langer wil bewaren kun je het in een afgesloten trommel doen. Wat ook goed werkt: leg er een theedoek overheen, als extra bescherm laagje. Je kunt het brood ook in de broodzak invriezen. De zakken zijn wasbaar op lage temperatuur. Bij www.bag-again.nl kun je nog andere duurzame materialen kopen en vervangers voor plastic zoals netjes voor groente en fruit, bamboe tandenborstels, Rvs lunchbox.

Wanneer je vroeg op de dag brood bij de supermarkt koopt, is het brood nog niet in plastic verpakt en kun je je broodzak ook gebruiken. AH verkoopt sinds kort ook 2 maten broodzakken. Deze zijn niet van biologisch katoen en niet GOTS-gecertificeerd. Ze kunnen daarom heel goedkoop aangeboden worden.

Een aanrader die katoenen broodzak!

“NatuurWerkt!”

Bijna 6 jaar geleden werd er in de PR werkgroep het idee geboren om iets te doen voor jonge werkzoekenden. De gedachte was: met vrijwilligers samen werken in de stressvrije natuur geeft energie, verbetert het zelfbeeld, verhoogt het zelfvertrouwen, kortom: geeft een voorsprong bij een eventuele sollicitatie.

Werkzaamheden uitvoeren in de natuur? Geen probleem, in de omgeving van Veenendaal/Rhenen zijn voldoende natuurterreinen en de beheerders ervan staan te springen om vrijwilligers.

De doelgroep, aanvankelijk dus jonge werkzoekenden werd langzamerhand uitgebreid.

Op dit moment werken we met ongeveer 50 vrijwilligers met een totaal verschillende achtergrond.

Ze worden aangemeld door de klantmanagers van de gemeente en door tal van welzijnsorganisaties als Veens, vluchtelingenwerk, Abrona, Kwintes, Pro Persona, Victas, instelling voor ex-verslaafden, reïntegratiebedrijven etc. of men komt op persoonlijke titel, zoals 65-plussers, gewoon omdat een ochtend werken in de natuur een positieve invloed heeft op gezondheid en kwaliteit van leven.

Juist die verscheidenheid aan opleiding, leeftijd en afkomst maakt het samenwerken tot een feestje!

Wat afkomst betreft: er zijn deelnemers afkomstig uit Syrië, Afghanistan, Iran, Eritrea, Servië, Polen, Vietnam, Dominicaanse Republiek en nog diverse andere landen.

Werken in de natuur

Engelse bommenwerper in 1944 was neergestort, te bezoeken.

Voelt u zich door het bovenstaande aangesproken? Laat het ons weten, er is altijd plaats!

Informatie wordt graag verstrekt door
Gerda Broere, tel.: 0317-616490 of door
Bert Berg, tel.: 06-33106173

Fietsexcursie

Fietsexcursie door het binnenveld 6 april 2019

Het leek me wel weer eens leuk om aan een IVN activiteit mee te doen en de activiteit van IVN Ede was een beetje vroeg. Dus ik besloot me aan te sluiten bij de fietsexcursie door het Binnenveld die om 10 uur vanuit Veenendaal zou starten. Het was bewolkt weer en tijdens mijn fietstocht langs het Valleikanaal vanuit Wageningen naar Veenendaal waren er al wat Rietgorzen en Wulpen die luidkeels aandacht vroegen. Ik was exact op tijd bij de afgesproken beginplek en daar verzamelden zich zo'n 15 mensen tot verbazing van de excursieleiders Gert ten Haaf en Jannie van der Linden.

Na een inleiding over veiligheid langs het fietspad vertrokken we weer naar het Valleikanaal. Bij de eerste stop was het al raak: wat eenden in het water, waaronder een Kuifeend en een paartje Zomertalingen. De Roodborsttapuit liet zich daar ook bewonderen terwijl hij boven in een rietstengel zat. Een grote groep juveniele en adulte Knobbelswanen

Sommige deelnemers spreken nauwelijks de Nederlandse taal en je merkt dat dingen die voor ons heel normaal zijn, door mensen met een migratieachtergrond heel anders worden ervaren.

De nadruk ligt vooral op het samen communiceren en koffiedrinken. De productie komt op de 2de plaats maar toch wordt er veel werkverzet.

De werkochtenden zijn: dinsdag op landgoed Remmerstein, woensdag op landgoed Prattenburg en donderdag in de natuurterreinen rondom het Egmeer tussen Veenendaal en Amerongen.

De boswachter van het Staatsbosbeheer komt soms met heel bijzondere opdrachten.

Zo werd ons enkele weken geleden gevraagd of wij een open terrein in het bos, vlak bij Prattenburg zouden willen vrijmaken van struiken, takken enz. omdat er op 4 mei een delegatie uit Ierland zou komen om deze plek, waar een

was waarschijnlijk aan het foerageren in het weiland. Bij één van de volgende stops hadden we nog wat roepende en zittende Grutto's en Wulpen. Het wemelde nog van Graspiepers langs het fietspad en op de hopen kale aarde, als resultaat van de vergravingen. De Grote Zilverreiger was natuurlijk ook van de partij. De grootste verrassing van deze tocht deed zich echter voor toen ik dacht een Haas liggend in het weiland te zien. Deze splitste echter op in twee delen en na wat nadere inspectie bleek dit een koppel patrijzen die ik toch echt in dit habitat niet had verwacht. Patrijzen, wat een mooie waarneming.

Gert en Jannie, dank voor deze mooie vogelervaring!

Boswachterij Amerongse Berg

Lezing

Wat is de toekomst van ons bos?

Datum : dinsdag 4 juni 2019 Plaats : De Groenhof,
Karel Fabritiusstraat 3, Veenendaal

Aanvang : 20.00 uur

Bram Mabelis (gedragsecoloog) zal dinsdagavond 4 juni a. s. een presentatie verzorgen met als titel "Wat is de toekomst van ons bos?"

Bosbeheerders streven naar een goed functionerend boscysteem. Duurzaamheid is daarbij een belangrijk motief. Desondanks zijn delen van het bos op de Utrechtse Heuvelrug kaal gekapt. Welke invloed zal dit hebben op het boscysteem? Hoe kunnen we de biodiversiteit van een bosgebied behouden ondanks houtoogst en recreatieve activiteiten?

De ambities, zoals vermeld in de Bosvisie van Staatsbosbeheer (2013), namelijk beter beschermen, duurzaam benutten en meer beleven, zullen successievelijk onder een loep worden gelegd. De bedoeling hiervan is een discussie op gang te brengen over bosbeheer in een tijd dat natuurorganisaties minder financiële steun kunnen verwachten van de overheid.

In de presentatie zullen situaties worden getoond waar een bosbeheerder mee te maken kan krijgen. Het betreft zowel situaties in het bos op de Utrechtse Heuvelrug als die in het oerbos Białowieża in Polen, waar de laatste twee jaar drie keer zoveel bomen zijn gekapt als in het Beheerplan staat aangegeven.

De lezing wordt aanbevolen voor iedereen, die de bossen in onze omgeving een warm hart toedraagt.

bos weg, wel mooie plaatjes

DAILYWORKWEAR.NL

- ✓ BEDRIJFSKLEDING
- ✓ SPORTKLEDING
- ✓ PROMOTIEKLEDING
- ✓ WERKSCHOENEN

Wageningse laan 46 | VEENENDAAL

LEPPERS
ZONWERING
VEENENDAAL

Leppers Zonwering B.V.
Nieuweweg 85
3905 LH Veenendaal
Telefoon 0318-517565
Fax: 0318-543260

BTW nr. 8099.91.998.B01
ING bank
IBAN: NL30INGB0651914558
K.v.K.: 30058732
E-mail: info@leppers.nl

Samen op excursie

Samen op excursie, leden van IVN en KNNV

Na een 1e verkenning vorig jaar een nieuwe opzet voor 2019. Excursies alleen voor leden omdat het naast een mooie route ook gaat om onderling contact te leggen. Juist daarom is er vooraf en/of naderhand gelegenheid om samen wat te drinken en nader kennis te maken. Daarom zoekt de IVNner vaak contact buiten de vertrouwde wereld van de IVN leden en daarom gaan de KNNVers vooral voor de onderlinge contacten. Maak kennis met de verhalen vertellers en met de gepassioneerde kenners van planten, vlinders, paddenstoelen enz.

7 september zorgt IVN Veenendaal-Rhenen voor de aftrap met het thema Bos en Hei. Om 11 uur wordt gestart bij de 'Groene entree Prattenburg' (bij T-splitsing Cuneraweg - Kerkewijk, schuin tegenover restaurant '3 Zussen'). De wandeling duurt ca 2 en een half uur. En na afloop gaan we gezellig naar de Groenhof om onder het genot van een drankje elkaar nader te spreken.

Op 21 september gaat IVN Zuidwest Veluwezoom een dag organiseren waarin dementerende leden en/of leden-mantelzorgers een dagje de natuur in kunnen. Deels zijn de activiteiten binnen op 'De Beken' voor hen die slecht ter been zijn, deels ook in de directe omgeving. Natuur zorgt voor rust en dat willen met name deze mensen ervaren. Leden die aan dit evenement willen deelnemen graag doorgeven aan hun IVN/KNNV bestuur.

foto Tineke Wouda

Op 26 oktober organiseert IVN Ede een excursie 'Nacht van de Nacht' op het Binnenveld. Graag ieder duimen voor helder weer want wie wil er niet genieten van de stille pracht van een sterrenhemel.

In november sluit de KNNV af met een excursie naar de stadsnatuur. Hoe kunnen we zien wat de luchtkwaliteit is in onze directe omgeving. Korstmossen en mossen op de bomen in de stad zijn heel kritisch in de keuze van hun vestigingsplaats.

Alle excursies worden nader aangekondigd in de activiteiten overzichten van onze verenigingen.

De besturen van IVN en KNNV nodigen alle leden van harte uit.

Plantenwerkgroep

IVN plantenwerkgroep

Als plantenwerkgroep gaan we van april tot en met oktober bijna wekelijks op stap.

We bezoeken verschillende gebieden in de omgeving van Veenendaal en Rhenen.

IVN'ers die wat meer willen weten van planten, mossen en paddenstoelen zijn van harte welkom om met ons mee te lopen.

Contactpersoon: Magda Buijs e-mail mag.buijs@hetnet.nl

Je kunt ons ook vinden op de website van de afdeling Veenendaal-Rhenen

Kijk voor foto's van de plantenwerkgroep op de fotogalerie van de website naar albums die beginnen met de titel PWG. Programma plantenwerkgroep – 2019

maandag 27 mei 19:00 uur Palmerswaard Riviernatuur, wandelroute 2 km

start: Veerplein 1, Rhenen bij Restaurant Moeke v/h Tante Loes

maandag 3 juni 19:30 uur Wageningen, Alterra - WUR Orchideeën, ratelaar, bevertjes etc.

Start: Droeendaalsesteeg 3, Wageningen afslag rotonde N781 aan doorgaande weg Ede-Wageningen

(10 juni) Pinksteren

maandag 17 juni 19:30 uur Elst, Plantage Willem III

Start: Plantage Willem III, Rijksweg N225, Elst Parkeerplaats oostzijde Elst (bij bord bebouwde kom)

maandag 24 juni 19:30 uur Amerongse Bovenpolder Hooiland en vogels

Start: Rijnsteeg Amerongen, zuidelijk van kasteel, bij het hekje waar je de weilanden in loopt. (kan drassig zijn) Auto's parkeren tegenover ingang kasteel

maandag 1 juli 19:30 uur Veenendaal, Kwinteloijen Planten

Start: Parkeerplaats Kwinteloijen Oude Veensegrindweg, 3911 TA

maandag 8 juli 19:30 uur Wageningen, Blauwe Kamer Uiterwaarden

Start: Fietsenstalling ingang Restaurant de Blauwe Kamer De Blauwe Kamer 14, 6702 PA Wageningen

Mucha restaurant

3-gangen keuze uit de gehele kaart € 32,50
inclusief brood met aioli en olijven!
(m.u.v. gerechten met een meerprijs)

Reserveren?
www.restaurantmuch.nl
of 0318-505533

De Sterke Arm 1 • 3901 EK Veenendaal

maandag 19 aug 19:00 uur Rhenen, Stuwwal Zomerbloeiërs

Start: Rhenen, hoek Zwarteweg/Cuneralaan (oostzijde Rijnbrug) stroomopwaarts langs de Nederrijn

maandag 26 aug 19:00 uur Veenendaal, De Groene Grens Planten

Start: Ingang Groene Grens: tussen Dragonderweg 23 en kruispunt Dragonderweg/Meentdijk (knooppunt 25)

Prikkenes

foto Tineke Wouda

maandag 2 sept 13:30 uur Veenendaal, Kwinteloijen Paddenstoelen en herfstbloeiërs

Start: Parkeerplaats Kwinteloijen Oude Veensegrindweg, 3911 TA

maandag 9 sept 19:30 uur Groenhof, paddenstoelen determineren

Start: Groenhof, Karel Fabritiusstraat 3, Veenendaal zelf paddenstoelen meebrengen (geen houtzwammen)

maandag 16 sept 13:30 uur Veenendaal/Rhenen Groene Entree Prattenburg Paddenstoelen

Start: Parkeerplaats Cuneraweg 412 schuin tegenover restaurant "Drie Zussen", Kerkewijk 115, gemeente Rhenen

maandag 23 sept 13:30 uur Overberg, Landgoed de Laan Paddenstoelen

Start: Haarweg Overberg, slagboom bij bosperceel Noordkant spoorlijn ± 650 m vanaf kruispunt Haarweg/Slaperdijk Veenendaal

maandag 30 sept 13:30 uur Rhenen, Leemkuil Paddenstoelen

Start: Autoweg Rhenen, pad naar Leemkuil nabij Nieuwe Veenendaalseweg, Rhenen

maandag 7 okt 13:30 uur Veenendaal, Kwinteloijen Paddenstoelen

Start: Parkeerplaats Kwinteloijen Oude Veensegrindweg, 3911 TA

maandag 14 okt 13:30 uur Amerongen, Berghuis Paddenstoelen

Start: Veenseweg 28, Amerongen Parkeerplaats Restaurant 't Berghuis

maandag 21 okt 13:30 uur Veenendaal, Slaperdijk Paddenstoelen

Start: Slaperdijk, Vijfprong in bos vanaf kruising met Dijkstraat-West onverharde weg ± 700 m in zuidelijke richting volgen

IVN en KNNV

IVN en KNNV staan samen sterker

De landelijk besturen hebben gekeken naar vormen voor IVN en KNNV om samen op te trekken. Fuseren tot één vereniging zat er niet in, samenwerking wel. Samenwerking op landelijk niveau is één ding maar wordt pas echt gedragen als samenwerking ook op afdelingsniveau gestalte krijgt. Tijdens de gidsenopleiding is de samenwerking goed bevallen, IVN en KNNV hebben elkaar gevonden en weten elkaar te waarderen. Nu de leden nog, wat weten die van elkaar.

Tijdens het bestuursoverleg van de vier afdelingen rond Wageningen werd afgesproken om in 2018 iets te organiseren waarin de leden elkaar konden ontmoeten. Liefde voor de natuur is wat ons verbindt maar de manier waarop we dat doen verschilt. Samen optrekken tijdens diverse excursies was wellicht iets om elkaar te leren kennen en waarderen, de verschillen op te merken en te leren waarderen. **VERVOLG OP PAG 18**

Groene Stinkwants, foto Tineke Wouda

Alzheimerdag

Groene Alzheimerdag

Op zaterdag 21 september 2019 is het weer Wereld Alzheimer Dag. Overal worden dan speciaal voor mensen met dementie en hun naasten activiteiten en bijeenkomsten georganiseerd.

Onlangs kwamen vertegenwoordigers van IVN Zuidwest Veluwezoom, IVN Veenendaal/Rhenen, IVN Ede en KNNV Wageningen e.o., waaronder leden die zelf te maken hebben met dementie, en Alzheimer Nederland in lunchroom De Beken in Renkum bijeen. Ons idee? Een Groene Alzheimerdag in het Renkums beekdal!

Waarom een Groene Alzheimerdag?

Een doelstelling van Alzheimer Nederland is de plaats en positie van mensen met dementie en hun naasten/mantelzorgers te verbeteren. Voor het IVN zijn Natuur & Gezondheid en specifiek het inzetten van natuur voor ouderen met onder andere dementie belangrijke speerpunten. Bij leden van onze groene organisaties komen natuur en dementie op een bijzondere manier samen: Ongeveer 1 op de 5 mensen krijgt in het leven te maken met dementie, meestal Alzheimer.

Onze 4 groene organisaties hebben 500 + leden, waar van de meesten 55-plus zijn. De kans is dus groot dat tientallen (oud)leden onder ons zelf aan deze ziekte lijden en dat een groot deel van ons dichtbij te maken heeft met iemand met dementie, zoals partner, ouder, broer of zus, vriend(in).

We zijn lid van IVN of KNNV omdat natuur veel voor ons betekent en we graag buiten zijn. Een deel van ons is ook actief (geweest) als vrijwilliger.

Als je dementie hebt, kun je niet altijd meer zelfstandig de natuur beleven, zoals je wellicht graag wil. Dit geldt ook

voor mantelzorgers, die hier niet meer altijd aan toe komen. Veel tijd en energie ben je immers kwijt aan de zorg voor de ander. Kortom, beleven van natuur en bezig zijn in de natuur wordt moeilijker en schaarser als er dementie speelt. Terwijl dit juist ontspannend en stressverlagend werkt en aanzet tot meer bewegen.

Ons doel is voor alle leden die in hun leven te maken hebben met dementie, een fijne dag in en met de natuur te organiseren. Natuur beleven met mooie beelden, geuren, smaken, gevoelens door zelf te doen en te ervaren. Ook leren hoort daarbij.

Hoe dan?

Dat zijn we nu met alle vertegenwoordigers aan het uitpluizen. Tijdens de bijeenkomst zijn veel ideeën bedacht voor doe-activiteiten, workshops, interessante documentaires etcetera. Daarbij zien we uiteraard ook uitdagingen, zoals hoe garanderen we veiligheid en welke activiteiten zijn geschikt of juist niet. Een van de belangrijkste vragen is: 'Hoe kunnen we jou bereiken, als jij te maken hebt met dementie? Wat maakt het voor jou zo boeiend en toegankelijk om zelf deze dag met ons te beleven?

Dat is een mooie uitdaging voor ons, die we graag aan gaan. Dus kom vooral naar deze dag, speciaal voor jou en degenen die jou lief zijn.

Voor nu hebben we dus eigenlijk één vraag: wanneer je geïnteresseerd bent om deel te nemen aan deze dag of je wil op de hoogte gehouden worden over de verdere invulling van deze dag, aarzel dan niet via onderstaand e-mail adres of telefoonnummer ons dit te laten weten.

Je kan ons natuurlijk ook aanschieten als je ons ziet.

Peter van Krugten
(e-mail: pjvankrugten@hetnet.nl, mobiel: 06-26346439)

Cokkie Gadella, Gerard van Huffel.

Foto Karel Noy

Activiteiten

IVN en KNNV (vervolg op pagina 18)

Mei

KNNV Wageningen

Donderdag 23 20.00 uur KNNV Natuuracademie.

Lezing door Jan Nillesen over het gebied De Peel

Bevrijdingskerk Wageningen, Van Schelvenweg 2, hoek

Ritzema Bosweg

Zaterdag 25 excursie, 10.00-14.00 uur, Mariapeel bij Helenaveen,

Vertrek: P-plaats Koolweg 36a, 5759 PX Helenaveen

Zaterdag 25 7.00 uur Vogelexcursie naar Lauwersmeer.

Letterlijk en figuurlijk het hoogtepunt van het jaar.

Vertrek vanaf de Kees Mulderweg in Wageningen, achter Het Palet. Terug omstreeks 20.00 uur. Opgeven bij Wim Haver i.v.m. carpoolen via wim@haver.nu of 06 1648 4728, niet eerder dan 4 weken van tevoren en uiterlijk op de donderdag vóór de excursie.

Veenendaal-Rhenen

Zaterdag 25 10:00 uur Groene grens (2 uur) Carlo van de Weerd

Start: Ingang van Groene Grens net iets ten zuiden van Dragonderstraat 23, nabij hoek dragonderweg/Meentdijk

Ede

Zaterdag 25 5.00 uur Vogelzang excursie Bennekomse Bos en Heitje

Start slagboom aan het eind van de Hullenberglaan in Bennekom.

Hans Westendorp 0318418465; Dico Wijma en Ineke van Dis

Zaterdag 26 14.00 uur Voorjaarswandeling omgeving Bosbeek

Start vanaf NIVON huis, Bosbeekweg 19-21, Bennekom

Jeltje Zeelenberg 0318413486; Hans Gonggrijp 0318 840409

Dinsdag 28 19:00 uur De Blauwe Hel (1,5 uur) Dorthy Reijn, Willemien Wildeman, Aly van Eijk

Start: Hoek Wageningsewaan/Generatorstraat, Veenendaal max 16 pers –

Opgeven bij Dorthy Reijn: d.reijn@xs4all.nl Bij verhindering afmelden. Laarzen noodzakelijk.

Juni 2019

Veenendaal-Rhenen

Woensdag 5 19:00 uur De Blauwe Hel (1,5 uur) Dorthy Reijn, Willemien Wildeman, Aly van Eijk Start: Hoek Wageningsewaan/Generatorstraat, Veenendaal max 16 pers –

opgeven bij Dorthy Reijn: d.reijn@xs4all.nl Bij verhindering afmelden. Laarzen noodzakelijk.

Ede

Vrijdag 7 21.30 uur Vleermuisexcursie

Start Huis Hoekelum,,Edeseweg Ede-Bennekom. Bij regen gaat de excursie niet door.Wiebe

Verbaan 0318611947

Zondag 9 10.00 uur De seizoenen van het Bennekomse Bos Start slagboom aan het eind van de Hullenberglaan in Bennekom.

Arjen Barten 031843065

Zaterdag 15 9:30 uur Schone Stappenwandeling in Zuid (1,5 uur) Saskia Koolen, Ton Ezendam Start: De Groenhof, K. Fabritiusstraat 3, Veenendaal Opgeven bij Saskia Koolen: hmkoolen@gmail.com

Veenendaal-Rhenen

Zaterdag 15 10:00 uur Nationale IVN Slootjesdag (2 uur)

Janny Groenleer, Karin Houtzager en Cokkie Gadella Start:

Groeneveldselaan tegenover de Surfvijver

Ede

Zondag 16 14.00 uur Waterbeestjes vangen voor jong en oud

Start P-plaats Horalaan 1e rechts 800m vanaf Edeseweg in Ede.

Wiebe Verbaan 0318611947; Sanne van Boschginga; Ad Meijs

Dinsdag 18 21.00 uur "Genieten van gierzwaluwen in Bennekom".

Start bij het carillon in de Dorpsstraat (hoek Brinkstraat) Géén wandeling, meer een "lezing op locatie"; ook geschikt voor minder mobiele personen. Eindtijd zelf te bepalen.

Hans Westendorp 0318418465 e.a.

Zaterdag 22 14.00 uur Kabouterwandeling voor kleuters en (groot)ouders (1,5 uur).

Start oprit Born, Bornweg 12, Bennekom;

€1 p/kind opgave uiterlijk 21 juni via kabouterwandeling@ivn-ed.nl.

Remieke Niermeyer en Ineke Jansonius

Zaterdag 22 ondexcursie "speuren naar nachtzwaluwen"

S 21.00 uur vanaf de parkeerplaats Driberg t.o. pannenkoekenhuis Langenberg bij de rotonde) N 52 02 28.1, E 5 41 29.2 I Dico Wijma 0623612002; Hans Westendorp e.a.

Zondag 23 Wekeromse zand: 10.00 uur Van Moefflonprent tot brandneteltouw (2 uur).

Start Parkeerplaats hoofdingang aan de Lichtenvoordseweg (achter de voormalige vuilstort)

Honden niet toegestaan Jeltje Zeelenberg; Scilla Kohlinger 0318623553

Zaterdag 29 13:30 uur Prachtige Fietstocht/wandeling door het Binnenveld.

Start vanaf Zorgboerderij de Oordhoeve, Maanderbroekweg 10.

Roel Bakker /Christ Elsten 0318413797

Juli 2019

Veenendaal-Rhenen

Zaterdag 20 14:00 uur Kwintelooijen (vlinders, libellen en andere insecten) (2 uur) Carlo van de Weerd, Ida Marsman

Start: Parkeerplaats Kwintelooijen, Oude Veensegrindweg 3911TA Rhenen

Dinsdag 23 13:30 uur Kasteelpark Renswoude (1,5 uur) Ria en Rob van de Bor

Start: Parkeerplaats "Grebbelinie" bij de rotonde Arnhemseweg (N224-hm23.9)

Dinsdag 30 13:30 uur Kasteelpark Renswoude (1,5 uur) Ria en Rob van de Bor

Start: Parkeerplaats "Grebbelinie" bij de rotonde Arnhemseweg (N224-hm23.9)

Weidevogelexcursie

Verslagje weidevogel-excursie Binnenveld, 13 april, vertrek vanaf Coöp Achterberg.

Het was koud maar met 7 personen en een warme belangstelling voor weidevogels hebben we een bijzondere (weide)vogel fietstocht gemaakt. Vanaf de Coöp. via de Snijdersteeg naar de Friese Steeg en dan over het fietspad naar de Grift. Daarna over de smalle fietsbrug van de Grift gefietst waar ze tot onze verbijstering aan het slepen waren om nesten van weidevogels te voorkomen. Hoe bizar wil je het hebben op een weidevogelexcursie?

Helaas, heeft ook ons protest niet uitgericht wat we wilden. Het voorkomen van nesten als maatregel voor natuurontwikkeling aldaar is gewoon doorgezet. En dat in het jaar van de Wulp.

Gelukkig hebben we heel veel mooie waarnemingen kunnen doen weergegeven in bijgaande lijst. Het binnenveld is heel rijk aan vogels, dat blijkt maar weer.

De Wulp

Waarnemingen 13 april, Binnenveld en terug langs Grebbeberg fietspad

Big five:	En verder:		
Kievit	Graspieper	Zilverreiger	Kuifeend
Grutto	Kwikstaart	Zilvermeeuw	Gauwe gans
Tureluur	Spreeuw	Regenwulp	Nijlgans
Scholekster	Rietgors	Wilde eend	Aalscholver
Wulp	Blauwe reiger	Krakeend	Kraai
Kauw	Tijftjaf	Winterkoning	Holenduif
Gaai	Koolmees	Meerkoet	Buizerd
Ekster	Vink	Waterhoen	Torenvalk
Huisms	Zwartkop	Fuut	Fazant
Roodborst	Zanglijster	Houtduif	

39 soorten in totaal.

Een aantal soorten zoals de Tapuit, Gele Kwikstaart, Koekeek en Karekiet ... waren nog niet terug. De blauwborst helaas gemist deze keer.

Gidsen: Roelof de Jong en Janny Groenleer.

Icarus Blauwtje
foto Tineke Wouda

Overige activiteiten

IVN landelijk, Oostbroeklezing

Lezing: Insecten en natuurbeheer

Presentatie Insecten en natuurbeheer

Het gaat niet goed met de insecten. In dertig jaar tijd is het aantal insecten flink afgenomen, zowel in natuurgebieden als daarbuiten. Natuurbeheerders kunnen met insectenvriendelijk beheer de diversiteit aan insecten bevorderen. Wat moet je als beheerder (vooral) doen? En wat juist niet? Vragen die tijdens de lezing aan bod zullen komen. Boswachter Bert van Dijk van Staatsbosbeheer laat een aantal voorbeelden zien uit de praktijk, waarbij een aantal natuurterreinen in het westelijk deel van de Provincie Utrecht centraal staan.

Wanneer & waar

Datum: 28 mei 2019

Tijd: 19:30-21:00 uur (ontvangst vanaf 19:15 uur)

Locatie: hoofdgebouw Landgoed Oostbroek, Bunnikseweg 39, 3732 HV De Bilt

Aanmelden: verplicht via de website: <https://www.utrechts-landschap.nl/overig/lezingen/lezing-insecten-en-natuurbeheer>

Duurzame week

Utrecht 15 t/m 22 juni, Workshops, Masterclass, Tentoonstellingen en meer.

Duurzame Week is het grootste duurzaamheidsevenement van Nederland met meer dan 50 deelnemende partners, 150 evenementen en meer dan 5.000 bezoekers.

Programma via de website: <https://duurzameweek.nl/>

Teunisbloem
foto Tineke Wouda

Weidevogels in het Binnenveld

Datum

25 juni 2019 19:30 - 21:30

Locatie: Landgoed Oostbroek, Bunnikseweg 39, 3732 HV De Bilt

Aanmeldingen: Maximaal 60.

Site: <https://www.landschaperfgoedutrecht.nl/agenda/lezingenserie-weidevogels19/>

Roelof de Jong van Weidevogelbeschermingsgroep Binnenveld West presenteert de film "Weidevogels in het Binnenveld". Deze unieke film laat zien hoe dit groene gebied tussen Ede, Wageningen, Veenendaal en Rhenen van betekenis is voor de weidevogels.

Vlindermee!

<https://www.vlinderstichting.nl/vlindermee/>

Tel alle vlinders in je tuin

De Tuinvlindertelling begint op zaterdag 6 juli 2019 tot en met 28 juli

Gidsvaardigheden 14 september & 12 oktober

Deze training is bedoeld voor gidsen die graag hun vaardigheden om excursies te geven willen aanscherpen of versterken.

We kijken deze twee dagen naar verschillende (door jezelf) ingebrachte casussen met lastige situaties tijdens een excursie. Hoe ga je daar mee om? Wat doe je met een lastige deelnemer, iemand die bijvoorbeeld steeds achterblijft of overal over in discussie gaat?

In de tussenliggende periode krijg je de kans om nieuwe vaardigheden of mogelijkheden voor een excursie uit te proberen. Tijdens de laatste bijeenkomst koppelen we die ervaringen terug en wisselen we onze ervaringen uit.

Datum: 14 september & 12 oktober 10:00 - 16:00 uur (inclusief vegetarische lunch)

Kosten: gratis voor IVN-vrijwilligers

Locatie: Provincie Utrecht. De exacte locatie wordt op een later tijdstip bekend gemaakt.

Aanmelden via de site: <https://www.ivn.nl/provincie/utrecht/activiteiten/gidsvaardigheden>

Rietgors
N Bosman

Nachtegaal
N Bosman

Palmerswaard
foto Tineke Wouda

VERVOLG VAN PAG 13

Elke afdeling heeft in 2018 een excursie georganiseerd en met 12 tot 30 deelnemers hebben de leden van de diverse afdelingen bij elkaar kunnen rondkijken. Deze opzet was voor iedereen wel nieuw en trok nog geen grote aantallen leden. Het was wel een goed begin en het organiseren bleek geen groot probleem. Volgens de organisatoren was de sfeer prima en was het heel leerzaam. Bij het IVN hebben we bij diverse werkgroepen kunnen kijken wat zij doen en welke resultaten zij daarbij boeken. Vooral het enthousiasme van de werkgroepsleden was aanstekelijk om te ervaren. Een gezamenlijke aftrap en/of afsluiting met een versnapering heeft velen verleid om onderling wat verder te praten. IVN'ers blijken enthousiaste vertellers en KNNV'ers enthousiaste natuurkenners die iedereen meenemen het veld in voor een bijzonder plantje. Met elkaar zijn we op bezoek geweest op Remmerstein, een prive landgoed met een prachtige tuin en park, rondgekeken op het Wekeromse zand en Wolfheze Zuid en te gast in het Renkums Beekdal met haar actieve werkgroep Beken en Sprengen.

Wij als besturen en organisatoren zijn tevreden met dit begin. Dat de leden van de vier afdelingen elkaar nu kennen dat is teveel gezegd, maar we vertrouwen erop dat de deelnemers met enthousiaste verhalen vertellen over hun ervaringen. De overige leden krijgen in 2019 een herkansing. Er zijn vast meer enthousiaste mensen die iets over hun werk kunnen en willen vertellen en elke afdeling krijg weer een kans. De besturen zijn van mening: pak deze kans en ga eens gluren bij de burens.

Naast deze vorm van samenwerking zijn de besturen ook bezig om de leden en de gidsen met elkaar in contact te brengen, elkaar te stimuleren. De KNNV heeft al een tijdje een Natuuracademie met lezingen en excursies, ook voor niet leden. IVN gaat bij andere afdelingen kijken wat zij aan bijscholing/kennisuitbreiding bieden. Er komt dus meer dan gezamenlijke excursies/uitjes en jullie horen in welke vormen dit straks aan jullie wordt aangeboden. Voor mensen die de diepte in willen qua natuurkennis, ga eens mee inventariseren op Vlinderdas. Voor data kun je contact opnemen met een werkgroep van KNNV, zie de website, zij kunnen je opnemen op de verzendlijst waarop de inventarisatie dagen worden aangekondigd. We hopen komend jaar weer velen van jullie te ontmoeten.

Besturen en organiserende werkgroep.

Vervolg activiteiten

Augustus 2019

Veenendaal-Rhenen

Dinsdag 6 13:30 uur Kasteelpark Renswoude (1,5 uur) Ria en Rob van de Bor

Start: Parkeerplaats "Grebbeleinie" bij de rotonde Arnhemseweg (N224-hm23.9)

Ede

Zaterdag 10 14.00 uur Middelpunt van Nederland en zandgroeve (1,5-2 uur).

Start tegenover restaurant "de Goudsberg", Hessenweg 85, 6741JP Lunteren. Govert Versteeg 0318484268

Zaterdag 17 14:00 uur De boeiende insectenwereld in paarse hei en zanding

Start P-plaats Carnegie Cottage Onderlangs te Otterlo. Dick van Houwelingen 0318591531

Zaterdag 17 14.00 uur Luntersche Buurtbosch (1,5 – 2 uur)

Start vanaf parkeerplaats bij restaurant "De Lunterse Boer", Boslaan 87, 6741 KD Lunteren.

Govert Versteeg 0318484268

September 2019

Ede

Zondag 8 14.00 uur Waterbeestjes vangen (jong en oud)

Start P-plaats Horalaan 1e rechts 800m vanaf Edeseweg Ede Wiebe Verbaan 0318611947; Joke Veltkamp 0317420703; Ad Meijs

Veenendaal-Rhenen

Zaterdag 14 9:30 uur Schone Stappenwandeling in West (1,5 uur) Saskia Koolen, Ton Ezendam

Start: Parkeerplaats NS Station Veenendaal-West Opgeven bij Saskia Koolen: hmkoolen@gmail.com

Dit is een niet compleet overzicht van activiteiten.

Nadere info:

<https://www.knnv.nl/knnv-afdeling-wageningen/agenda-afdeling>

<https://www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen/activiteiten>

<https://www.ivn.nl/afdeling/zuidwest-veluwezoom/activiteiten>

<https://www.ivn.nl/afdeling/zuidwest-veluwezoom/activiteiten>

**Uw biologische supermarkt
in Veenendaal**

**Ook voor uw glutenvrije -
en dieetproducten.**

**EkoPlaza,
Pr. Bernhardlaan 1, Tel. 0318-516537**

Bijdragen Groene Blad.

Hebt u iets moois of unieks beleefd in de natuur, vertel dat door een stukje te schrijven voor het Groene Blad.

Iedere bijdrage is welkom. Deel deze ervaring met de lezers van dit blad.

Net zoals die prachtige foto die u hebt gemaakt.

Laat iedereen meegnieten van al het mooie van de natuur.

Hebt u weet van activiteiten die voor de lezers van het Groene Blad interessant of zinvol zijn, maak het (liefst ruim van tevoren) kenbaar bij de redactie.

Nico Bosman

Lid Worden van IVN Bijdrage GB

U kunt het werk van de IVN-afdeling Veenendaal-Rhenen steunen door IVN-lid te worden. Als lid bent U van harte welkom bij onze activiteiten.

Als lid, ontvangt U, naast ons Groene Blad dat minimaal 4 keer per jaar verschijnt, ook het kwartaalblad "Mens en Natuur" van de landelijke IVN vereniging.

Aanmelding:

<https://www.ivn.nl/word-lid>

Opzegging en/of verhuizingen:

z.s.m. opgeven via:

ledenadministratie@ivnveenendaal-rhenen.nl

Hebt u iets moois of unieks beleefd in de natuur, vertel dat door een stukje te schrijven voor het Groene Blad.

Iedere bijdrage is welkom. Deel deze ervaring met de lezers van dit blad.

Net zoals die prachtige foto die u hebt gemaakt.

Laat iedereen meegnieten van al het mooie van de natuur.

Hebt u weet van activiteiten die voor de lezers van het Groene Blad interessant of zinvol zijn, maak het (liefst ruim van tevoren) kenbaar bij de redactie.

Nico Bosman

Boerenzwaluw

Aly van Eijk

Sandd

Port betaald
Port payé

INDIEN ONBESTELBAAR:
KERKEWIJK 254
3904 JL VEENENDAAL

